

Funded by
the European Union

Cesty do " Zelené Evropy "

Financováno Evropskou unií.

Názory vyjádřené jsou názory autora a neodrážejí nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenese odpovědnost.

Zpracováno dle : <https://www.relaxslovinsko.cz/o-slovinsku/>

SLOVINSKO – ERASMUS+ - ZEMĚ NAŠICH PARTNERŮ

Úřední název:	Republika Slovenija
Státní zřízení:	Republika
Počet obyvatel:	1 964 036
Hlavní město:	Lublaň
Další velká města:	Maribor, Celje, Kranj, Kopér, Novo Město, Novo Gorica, Murska Sobota, Ptuj
Kraje:	Lublaň, Gorenjska, Koroška, Štajerska, Prekmurje, Dolenjska, Bela Krajina, Notranska, Primorska
Rozloha:	20 273km ²
Podnebí:	Většina Slovinska má kontinentální podnebí, průměrná teplota je -2 °C v lednu a 21 °C v červenci. Zvláštností je, že se v Alpách stále lyžuje, nedaleko odtud v přímořské oblasti dovoluje počasí středomořské koupání.
Nejvyšší hora:	Triglav – 2864m
Jazyk:	slovinština, v občinách s národnostními menšinami italština a maďarština, psaná latinkou
Národnostní složení:	Slovinci, Srbové, Chorvati, Bosňané
Náboženství:	evangelisté, pravoslavní, muslimové a katolíci
Měnová jednotka:	Euro
Časové pásmo:	GMT +1 (stejně jako v ČR)

Důležité kontakty

Policie: 113

První pomoc: 112

Hasičská záchranná služba: 112

Telefonní předvolba: 00386

Velvyslanectví České republiky ve Slovinsku

Veleposlaníštvo České republiky

Riharjeva 1, 1000 Ljubljana, Republika Slovenija

tel: +386-1-420-2450, KO +386-1-420-2453, +386-1-420-2464

Konzulární pohotovost z ČR +386-1-041-679-101, ze Slovinska 041-679-101

fax: +386-1-283-9259

e-mail: ljubljana@embassy.mzv.cz

Malý slovníček

Ano	Ja
Ne	Ne
Nerozumím	ne razumem
Mluvíte anglicky/německy?	govorite angleško/nemško
Kde je...?	Kje je...?
Kolik to stojí?	koliko stane?
Otevřeno/zavřeno	odprto / zaprto
Chtěl/a bych	Rad bi se...
Dobrý den	Dobar dan
Ahoj	Zdravo, Živjo
Dobrý večer	Dober večer
Nashledanou	Na svidenje
Mějte se dobře	Imejte se lepo
Promiňte	Oprostitute
Prosím	Izvolite Prosim
Moc se omlouvám	Zelo se opravičujem
Nic se nestalo	Nič hudega (chudega)
Buďte tak laskav	Ali ste tako prijazni
Mám prosbu	Imam prošnjo
Děkuji pěkně	Hvala lepa (chvala)
Jak se máte?	Kako ste?
Děkuji dobře a vy?	Hvala, dobro in vi?

Slovníček česko-slovinsko-anglický, vytvořený žáky tisk:

<https://www.zsarmenska.cz/wp-content/uploads/2023/02/ZAKOVSKY-SLOVNIK-CESKO-SLOVINSKO-ANGLICKY-PRO-MOBILITY-ERASMUS.pdf>

Národní mentalita Slovinců

Obyvatelé Slovinska jsou přátelští a pohostinní lidé, ale zároveň jsou i hrdí. Cení si vzdělání: akademické tituly se běžně používají a jsou považovány za projev osobního úspěchu. Slovinci jsou poctiví, pracovití a dochvilní; proto se na pozvání sluší vždy přijít přesně na čas.

Slovinci oddělují práci a osobní život, při mimopracovních příležitostech se proto nehodí s nimi hovořit o práci. Při prvním setkání jsou Slovinci spíše formální, jsou také velice zdvořilí a respektují druhého. Kritizovat druhou osobu nebo si na ni stěžovat považují za velkou neslušnost.

Nejoblíbenějším svátkem jsou Velikonoce ("uskrs"). K typickým velikonočním jídlům patří chleba se šunkou a křenem, oříšková "potica" a samozřejmě nesmí chybět ani vajíčka, která se oblastně nazývají pirhi, pisanice, rumenice nebo remenke.

Historie a dějiny Slovinska

Slovinci osídlili své území již v 6. století. a v 7. století se připojili k Sámově říši. Samostatné knížectví Karantanie spojilo již po Sámově smrti Slované, kteří žili v této oblasti. V 8. století zemi těžce postihly bitvy s Turky, Uhry a Benátčany. V 16. století se upevňuje spisovný jazyk a většího významu získalo písemnictví. Díky selským povstáním v roce 1478 a 1515, která probudila reformátorské snahy a ideu slovinského národního uvědomění, se začal v 16. století upevňovat spisovný jazyk a písemnictví tak získalo větší význam.

Roku 1848 skoncovalo měšťanstvo s feudalismem. Po pádu Rakouska-Uherska v roce 1918 vstoupili Slovinci do nově vytvořeného Království Srbů, Chorvatů a Slovinců, od roku 1929 nazývané Království Jugoslávie. V období 2. sv. války bylo Slovinsko rozděleno mezi Třetí Říši, Maďarsko a Itálii. Dne 29.11.1945 byla vyhlášena Federativní lidová republika Jugoslávie, jejíž součástí se mimo další stalo také Slovinsko. Pro Čechy bylo tehdy Slovinsko územím, přes které se dostávali na západ, zvláště v a po roce 1968. V prosinci roku 1990 se 88 procent Slovinců rozhodlo pro nezávislost a o půl roku později 25. června roku 1991 ji i vyhlásilo. Následovala krátká téměř nekrvavá (67 obětí) desetidenní válka a jugoslávská armáda opustila území Slovinska. O jedenáct měsíců později se Slovinsko stalo členem OSN. Samostatnost Slovinska bylo mezinárodně uznáno 15. ledna 1992.

Geografie

Slovinsko se nachází ve střední Evropě, má přístup ke Středozemnímu moři a na jeho podstatné části severních hranic se nachází Alpy, jmenovitě jsou to horské skupiny Julské a Savinjské Alpy. Dále můžeme najít Karavanky a kamenické hory na severovýchodě od ledovcových jezer bledského a bohinjského, přes krajinu slovinského krasu s jeskyní Postojna až po přímořskou oblast.

Jeho pobřeží, které leží u Jaderského moře, se táhne přibližně 47 kilometrů od hranic s Itálií k Chorvatsku. Patří mezi nejslunnější v Evropě – ročně je zde cca 2 600 hodin slunečního svitu. Nejvíce svítí slunce v Portoroži.

Ve Slovinsku se střetávají čtyři významné evropské geografické regiony – Alpy, Dinárské hory, Panonská pánev a Středomoří. Nejvyšší horou je Triglav se 2864 metry, průměrná nadmořská výška činí 556,8 metrů.

Kolem poloviny země (11 861 km²) zabírají lesy, což činí Slovinsko, po Finsku a Švédsku, třetím nejzalesněnějším státem v Evropské unii. Zemědělská plocha zabírá přibližně 4 685 km², z toho orná půda cca 1 751 km², trvalý travní porost 2 673 km² a zbývajících 260 km² jsou trvalé kultury. Dále se ve Slovinsku nachází 161 km² vinic. Slovinsko se může pochlubit jediným národním parkem jehož název je Triglavský národní park.

Přírodních jezer Slovinsko mnoho nemá. Nejběžnější jsou jezera ledovcového původu, která leží vesměs v Julských Alpách - Bohinjské jezero (plocha 3,2 km²) a Bledské jezero (1,4 km²). Obě mají značný význam pro cestovní ruch.

Průmysl

Slovinsko je vyspělou průmyslovou zemí. Převládá zde průmysl nábytkářský, textilní a papírenský. Vyrábí se zde lyže značky Elan, kuchyňská technika a spotřebiče Gorenje, lyžařské boty značky Alpina, v Novém Městě se montují automobily značky Renault Clio.

Česká komunita ve Slovinsku

Do Chorvatska, Srbska nebo Rumunska se Češi stěhovali už od konce 18. století. Přicházely sem chudé rodiny zemědělců a malých řemeslníků, aby tu založily ryze české vesnice. Usazovali se hlavně v okolí Mariboru.

K zajímavostem patří i to, že první horolezci ve slovinských horách byli Češi. Čeští konstruktéři tu postavili první skokanské můstky, jeden z největších se donedávna jmenoval po svém tvůrci Bloudkovi. Češi v Mariboru založili nejen místní Sokol, ale i kulturní sdružení Slovinsko - česká liga.

Spropitné

V restauraci až do výše účtu 20 € je obvyklé spropitné asi 10 %, u vyšších částek se snižuje až na 5 % z účtu. Taxikáři očekávají zaokrouhlení nahoru. Pro nosiče v hotelu je běžné 1 € za zavazadlo, pro pokojskou 4 € týdně.

Pláže

Na většině pláží se vybírá vstupné (plážový poplatek), obvykle 5 eur/den.

Pošta

Pošty jsou otevřeny v pracovní dny od 8.00 do 18.00, v sobotu od 8.00 do 12.00. Ve večerních hodinách a v neděli fungují pouze hlavní pošty ve větších městech. Telefonní automaty přijímají telefonní karty, které lze zakoupit na poštách nebo novinových stáncích. Pohled stojí 0,30 až 0,50 €, známka do EU 0,82 €. Známky se prodávají na poště, někde je lze koupit zároveň s pohledy. Poštovní schránky jsou žluté, pošta jde do ČR asi týden. Spolehlivé a pohodlné je odeslání pošty prostřednictvím hotelové recepce.

Obchody

Obchody bývají otevřeny ve všední dny od 8.00 (9.00) do 19.00, v sobotu do 13.00, výjimečně do 21.00, v turistických letoviscích a velkých městech je otevřeno i v neděli (14.00 – 18.00) a o svátcích. Prodloužená otevírací doba bývá ve čtvrtek. Trhy začínají od 6 ráno a končí mezi 12. a 15. hodinou. Supermarkety (Merkator, Tuš, Super Val, Spar, Interspar a Lidl) mají otevřeno každý den od 8.30 do 19.00, případně od 7.00 do 22.00. Stejně jako v Česku v nich nejlevněji nakoupíte základní potraviny. Ovoce a zelenina je ještě levnější na trzích, kde se smlouvá. Na sobotním trhu v Lublani lze nakoupit mj. i keramiku. Platí se v eurech, ale na mnoha místech lze využít běžné platební karty (American Express, Diners, MasterCard, Euro Card a Visa).

Internet

Internetové kavárny jsou běžné a ceny jsou srovnatelné s cenami v internetových kavárnách v ČR. Pokud povežete svůj notebook, kavárny s wi-fi signálem zdarma jsou téměř všude.

Fotografování

Zásadně respektujte zákaz fotografování, který je obvykle doprovázen srozumitelným piktogramem. V interiérech je běžný zákaz fotografování s bleskem, ve zpřístupněných jeskyních se nesmí fotografovat vůbec. Místní obyvatele fotografuje s citem, a pokud vám dají na srozuměnou, že si fotografování nepřejí, nefotografujte.

Věděli jste, že...

Slovinsko je země sice geograficky malá, ale plná zajímavostí, které byste možná ani nečekali. Uvádíme jen některé z nich.

... svatební obřady na Bledském ostrově jsou velice oblíbené u mladých párů? Podle lidové tradice, když ženich přenese nevěstu v náručí po 99 schodech, které jsou na ostrově, budou mít v manželství štěstí.

... v druhém největším městě Slovinska, Mariboru, se nachází nejstarší vinná réva na světě?

... ve Slovinsku funguje světoznámý hřebčín Lipica již od roku 1580? V Lipicích chovají překrásné bílé lipicány, kteří své jméno dostali právě podle místečka, kde je chovají. A místečko zase dostalo jméno podle krásných lip, které tam rostou.

... podle slovinské náhorní plošiny Kras dostaly jména všechny krasové oblasti?

... v hotelu Park na Bledu upekli nejvíce »blejských kremšnitů« - jejich počet přesáhl dvanáct milionů? Proslulý zákusek se pořád peče dle původního receptu mistra cukráře Ištvana Lukačeviče z roku 1953.

... slovinština, jako jeden z mála jazyků na světě, si zachovala duál - dvojné číslo, které se běžně používá. Ve slovanském světě dvojné číslo používá pouze lužická srbština. Slovinci často dvojnému číslu říkají jazyk milenců.

... **v Lublani** můžete spát ve vězení? A ještě za to zaplatit? V bývalém vojenském vězení vznikl hostel Celica, který nabízí docela útulné ubytování za mřížemi.

... v jeskyni Postojna žije endemický obojživelník Macerát jeskynní (*Proteus anguinus*), známý též jako lidská rybička. Dožívá se průměrně věku kolem 70 let a bez potravy vydrží až 12 let.

... známý slovinský architekt Jože Plečnik (u nás známý jako Josip Plečnik) nejen zvelebil Pražský hrad, ale i svou milovanou Lublaň? Jeho vliv na vzhled při urbanizaci města v letech 1928-29 byl tak velký, že hlavní město bývá někdy nazýváno Plečnikova Lublaň.

... ve Slovinsku sídlí sdružení, které si klade za cíl uznání šťouchaných brambor? Tzv. »pražen krompir« se považuje za přílohu, ale sdružení si přeje, aby bylo uznáno jako plnohodnotné jídlo.

Významné akce

Z diváckých sportů jsou »události roku« světové poháry ve slalomu a obřím slalomu, pro ženy v Mariboru a pro muže v Kranjské Goře. V Planici se odehrávají **skoky a lety na lyžích**.

Z kulturních akcí jsou významné Mezinárodní letní festival v Ljubljani, Bledu a Ptuji v červenci a srpnu a obdobný festival v Mariboru. Další hudební festivaly se odehrávají od června do září v Rogašské Slatině. Vyhledávané jsou rovněž Jazzový festival v Lublani a »Alpínské večery« v Bledu.

Dle výše uvedených zdrojů zpracovala

Ing. Helena Jedličková Ph.D., koordinátorka projektu ZŠ Brno, Arménská 21 p. o. CZ